

Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG) viert 150-jarig bestaan

Deliver Studie richt zich op kwaliteit en organisatie van de verloskundezorg

Verbindingen leggen tussen onderwijs en onderzoek staat hoog op de agenda bij Inholland. Een goed voorbeeld hiervan is de Deliver Studie, die is opgezet en uitgevoerd door Midwifery Science, onderdeel van de Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG), een samenwerkingsinstituut tussen Hogeschool Inholland en VU Medisch Centrum (VUmc). Tijdens de viering van het 150-jarig bestaan van de AVAG werden de eerste resultaten bekendgemaakt van deze landelijke studie naar de organisatie en kwaliteit van de verloskundezorg. Projectleiders Trudy Klomp en Evelien Spelten over de waarde van onderzoek naar de belevingswereld van zwangere vrouwen.

TEKST: PIEN KOOME

Voor het eerst is in Nederland een grootschalige, representatieve studie gedaan naar de verloskundige zorg in ons land. Wensen en verwachtingen van 8.000 zwangere vrouwen en hun partners zijn hierin meegenomen. In totaal deden twintig verloskundepraktijken mee, verspreid over heel Nederland. Ook werden interviews afgenomen met samenwerkende partijen, zoals kinderartsen, ambulanceverpleegkundigen, gynaecologen, huisartsen en kraamzorgorganisaties. Het doel van de Deliver Studie is het inventariseren en beschrijven van de actuele situatie op het gebied van de verloskundige zorgvraag en verlening. Actuele gegevens werden verzameld om hiermee verder wetenschappelijk onderzoek te kunnen verrichten. Tegelijk met de Deliver Studie werd een aantal promotietrajecten gestart, waar data van het onderzoek voor gebruikt worden. Na een intensief voorbereidingstraject ging de Deliver Studie in november 2009 van start met een pilot in drie praktijken, gevolgd door onderzoek van precies twaalf maanden

bij twintig verloskundepraktijken. Projectleiders Trudy Klomp, verloskundige en docente innovatie en beleid AVAG en Evelien Spelten, psycholoog en coördinator wetenschap AVAG, zijn enthousiast over de integratie tussen onderwijs, onderzoek en praktijk.

Begeleiding verloskundige belangrijk

Een van de uitkomsten van het onderzoek is dat zwangere vrouwen zeer hechten aan de aanwezigheid van de verloskundige; niet alleen thuis, maar ook in het ziekenhuis tijdens de bevalling. "Een bekend gezicht in de buurt bleek meer bepalend voor het cijfer dat aan de zorg werd gegeven dan de plaats van de bevalling," licht Trudy Klomp toe. "De tevredenheid over de verloskundige is hoog; vrouwen willen graag nog intensievere begeleiding en zouden het liefst vanaf het begin tot het eind een verloskundige aan hun bed willen. In de praktijk hebben verloskundigen echter meestal geen tijd om ook in het ziekenhuis een bevalling te begeleiden. Dergelijke onderzoeksresultaten zijn

belangrijk om in de toekomst aanpassingen te kunnen realiseren. Een bevalling positief ervaren is namelijk belangrijk voor de gezondheid van de moeder, haar band met het kind en de relatie met haar partner."

Risicovol gedrag opmerkelijk

Tien procent van de vrouwen vertoont tijdens de zwangerschap risicovol gedrag, blijkt uit het onderzoek. "Roken, drinken, verkeerde voeding en onvoldoende beweging zijn riskant, zowel voor moeder als kind," vertelt Trudy. "Risicovol gedrag komt vooral voor bij laagopgeleiden en allochtone vrouwen. Maar vooral hoogopgeleide vrouwen drinken veel en staan niet open voor informatie hierover. Met name deze groep ervaart dat als betutteling. Maar liefst zeventien procent van de vrouwen meent dat hun gezondheid nauwelijks te beïnvloeden is met hun eigen gedrag. Een belangrijk advies bij risicovol gedrag is informatie blijven herhalen. "Eén keer meedelen is niet voldoende; gedurende de hele

zwangerschap hierover blijven praten is dus van levensbelang.”

Pijnbestrijding blijft actueel

Trudy is een van de negen promovendi die de resultaten van de Deliver Studie gebruikt. “Ik hoop in 2013 te promoveren op pijn bij bevallingen. Uit het onderzoek bleek dat circa 25 procent van de vrouwen thuis bevalt; in andere landen is dat percentage veel lager. Dit is voor een deel cultuurbepaald: in ons land geldt nog altijd een calvinistische inslag. Het ‘doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg’-principe. Zwangere vrouwen gaan bij pijn of andere klachten eerst naar de huisarts, terwijl in andere landen rechtstreeks het ziekenhuis wordt geconsulteerd. Pijnbestrijding is bij een thuisbevalling lastiger, dan wordt veel meer gebruikgemaakt van niet medicinale methoden.”

Nieuw onderzoeksdomein

Evenlien Spelten leverde een belangrijke bijdrage op wetenschappelijk

gebied. “Ik ben bij AVAG terechtgekomen om een wetenschapsdomein te ontwikkelen. De Deliver Studie wil niet alleen onderzoeksgegevens verzamelen over verloskunde, maar ook dat verloskundigen zelf meeontwikkelen aan het onderzoeksdomein. Hierdoor wordt tevens een goede impuls gegeven aan het verbinden van onderwijs, onderzoek en praktijk. Deze kruisbestuiving is belangrijk, ook voor Inholland. De database die dankzij de Deliver Studie tot stand is gekomen, is voor wetenschappelijk onderzoek zeer bruikbaar. Ook onder de docentenpopulatie wordt promoveren gestimuleerd. Het onderzoeksdomein is nieuw in Nederland. Het is nu in gang gezet, de volgende stap is een academische opleiding. De kans om met de VU samen te werken, is ook weer geweldig om een brug te slaan tussen werkveld en onderwijs.”

Verloskunde zit in de onderbuik

Verloskunde is een kwetsbaar onderwerp, concludeert Evelien. “Het zit letterlijk en figuurlijk in de onderbuik.

Ook is het vak verloskunde continu in beweging. Er komen meer samenwerkingsverbanden, nieuwe wetenschappelijke inzichten, andere kwaliteitsnormen en richtlijnen en het takenpakket van de verloskundige wordt steeds uitgebreider, onder andere met screening en counseling. Daarnaast verandert ook de tijdsgeest en hieruit voortvloeiend ook de houding van de zwangere vrouw. Tegelijkertijd nemen risico's door ongezond gedrag verder toe. Kortom: alle betrokken partijen moeten beter en meer samenwerken. Samen aan het bed, ook bij onderzoek en onderwijs.”

www.deliver-studie.nl